

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGETES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyszeri szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamatételek a kiadóhivatalhoz (Grünbaum Márk) intézendők.

Felolvasó szerkesztő: **KOVÁCS KÁROLY.**
Kiadó-laptulajdonos: **GRÜNBAUM MÁRK.**

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr. többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilttér petitsora 25 kr.

A szárazság és a csirázó magvak.

Általánosan elfogadott gazdasági szabály mezőgazdáiink előtt a nedves földre vetés, hogy a magvak hamar csirázzanak, a növekedés első szakaszában víz hiányban ne szenvedjenek.

Megtörténik azonban, még pedig nem is olyan ritkán, hogy közvetlen a vetés után száraz idő következik, amely kiszárítja a talajt különösen nagyon hamar akkor, ha előbb nem volt tökéletesen átázva. Pannaszokodnak ilyenkor a gazdák az időjárás kedvezőtlen volta miatt és nagy az aggodalom a vetések sorsa fölött.

Ezen aggodalmak jogosult — vagy éppen jogosulatlanságát czélozók kimutatni a következő sorok.

Ha megvizsgáljuk a vetés idején fellépő szárazság következményeit, két körülményt kell mindenképp figyelembe venniük, t. i. az elvetett magvak a szárazság idejében vagy nem csiráztak még ki, vagy pedig a kiesirázás már megtörtént.

Az első esetben a magvak víz hiány miatt természetesen nem indulhatnak csirázásnak és így, míg a szárazság tart tétlenül hevernek a földben; de azért az is bizonyos, hogy a szárazság okozta télenséggel folytatott csiraképességet nem veszítik el. Az ezen körülményt illető kutatások bebizonyították, hogy az úgynevezett kultur növényeink magvai még oly nagy kiszáritás által sem vesztenek csiraképességöket, mely jóval felülmúlja a természetben, különösen vetés idején, tavaszszal és ősszel előfordulható szárazságot. Sőt némely növény magjairól sokan azt is állítják, hogy erős kiszáritás után sokkal jobb plántát nevelnek.

Látni való tehát, hogy azon esetben, ha vetésünk ritka, hiányos, ennek okát ne abban keressük, mintha a szárazság lett volna káros befolyással a magvak csirázására, hanem tudjuk be azt inkább a vele járó kedvezőtlen körülményeknek.

Hisz mielőtt a magvak csirába indulhatnának, mennyit elpusztítanak belőlök már a kárteknő állatok is.

Egészen más a dolog azonban abban az esetben, ha akkor áll be szárazság, mikor már a csirázás megindult. Az ilyenkor beállt száraz időjárás a gyenge csira növényeket fejlődésökben nemcsak hogy teljesen megakasztja, hanem közülök sokat el is pusztít.

Ez érdemben tudós szakférfiak szintén tettek kísérleteket, hogy kikutassák a különböző hőfok hatásait arra nézve, hogy miként viselkednek a magvak a többszörös mesterséges csiráztatás és kiszárittatás ellenében.

Szűhoca i kliczajouce szemén.

Od polszki wójewet vszopoprejk notri-vzéta návada je vu vlazsno zemlou szejati, naj sze szemén hitrej szklicza i vu szvojoj gingavoszti szűhose netrpi.

Ali zgodi sze, pa ni nej narejezi, ka vesazsi po szejvati szűhoca pride, stera vó poszűhisi zemlou, najmre esi je prve nej dobro namocena bila. Tenzsijo sze teda vértje, ka je bozsen czajt i velko je sztaranye za szetvonega sorsa volo.

Jeli je praviesno tou sztaranye ali nej, tou namenijo vószkázati te naszedűvaujouce recsi.

Csi opázimo naszedűnyenyé szűhose vu szejádví, dvoje delo moremó napamet vzéti, kakti: to poszezano szemén sze je vu szűhosi ali esese nej szklicza ali je pa sze szklizano.

Vu tom prvom szpadáji sze szemén, da vlagé nema, nemre szklizati i tak dokecs szűhoca trpi, teczasz zaman lezsi vu zemli; ali záto je gvšino, ka poszűhosi nevgűbi kliczanya moucs. Natou gle, donec je mesterzko probanye notri poszvedocilo, ka szilja szemén ni potáksem velikom preszűhosenyje ne zgűbi kliczanye, stero je dosza vékse, kak vu natúri naprepridouca szűhoca vszejadev, naszprotelejo ali vjeszén. Od nisteroga szemena pa tou pravíjvo, ka po mocnom szűhosenyje dosza bongso flauco dá.

Viditi sze dá tak, ka esi je szejtva rejtká i falinesna, toga zrok meszimo vutóm isztkati, kak esi bi szűhoca skoudila kliczanyi, nego vu onom, keliko szemena zaprívjvo misi i drűge skodlive sztváré, prve kak bi sze szklizalo.

Szpljo drűgo delo je, csi szűhoca te sztoupí notri, gda je sze kliczanye vópnogalno. Etaksega czajta szűhoca nejszamo ka te gingave náraszze szasztávi vu rasenyej, nego ji vnoo mednyimi vópreprávi.

Pouleg toga szo moudri vózeveseni lűdjé tűdi delali probo, naj vózvejo hieze moucs natou gledoucs, kak sze oponása stero szemén prouti veczkrát pretręnyonumi kliczanyi i vóprezűhesenjej.

Eto probanye je poszvedocilo, ka mélatno (meono) szemén kakti pšenicza, szito, jecsemn, ovesz i kukoricza, nájdúze obrzsi szvojeja sztká moucs; ali medtejmi je dónok pí ovesz újbole szilavi.

Oljivoi náraszov: repšie i lenove klicze pri véksój hiezi hitrej vszejno, kak mélatnoga szemena klicze, ali dónok szo dosza mocsenje, kak ona, stera v-lűcsinyi raszjejo.

Da szo pa pri probányi klicze po mesterszkoj pouti dosza bole vóprezűhsene, kak sze tou vu natúri, nanyni zgoditi zná, — lehko

TÁRCZA.

Fegyver alatt.

Három hét története, írta egy népfőlkelő.

Vaiami van a levegőben, még pedig hétről-hétre más. Az orosz ezár idegessége, a Schnabel-ügy, Boulanger viselt dolgai, a bolgár fejedelm választása, hideg borszást okoznak a vő Európának, mely a fegyvergyarak kolójánál melengeti vékonyka diplomáitai kötelekekkel őszö-vissza fűzött kezeit.

Ez a helyzet signalurája, azt mondják a politikusok, s ki ne lenne nálunk politikus?

A malom alatt, postán vagy patikában, uri és polgári kaszinókban mindenütt elhatározák: Háború lesz! Hajdan véres kard hirdette, hogy a haza veszélyben, ma véres szűz újságok végzik e feladatot: „Fegyverre magyar!”

Fő családapák! többszörös docterek, ügyvédek, Baamterhad és te darék genyri, kövessetek a főrendek és képviselők példáját. Kössetek föl az ősi szabályt vagy a pangatót s tanuljátok meg, micsoda szerszám az a Wánzl puská, hogy a főbbi bundást ti oktassátok!

A hazafisig magában nem elég, tanuljatok exereirozni, mert a népfőlkelés menti meg a hazát!...

Helen voltunk, kik megértettük a hívó szótát. Fiskális meg ügyvédjéll valamenyü. — Lám ez a körülmény is azt tanúsítja, hogy ebben az elemben bizni lehet. Fogtunk azután egy nyolezadikat, ki élelmiszerek köszűl, s megalkottuk X-ben a népfőlkelő tizti tanfolyamot. Kűrtőkalap helybe ernyős kék miezti tettünk, fesszes kabát helyett bő zubbonyt huztunk, kényelmes pantallon helyett kompikált szerkezetű nadrágot adtak ránk; s lábainkra bakanesot, fontos talpu, fölpatkózott, komisz bakanesot buztak próbára, s mi fujtuk lelkesen, hogy:

„Foleségom ha bejász Egerbe
A kaszárnya udvarán tekints be;

Ótt látsz engem komisz baka ruhába,
Göndör hajam rövidre van levágva.*

Furesa jószág is az a bakanadrág. Leszámítva a szineit, mert főbbnyire színeket játszik, s a cseresnye-piros színűr rendszeren fehér czúruival van fölvarrva, különös ismertető jele annak, hogy semmiféle halandó testlérnem illik. Idomtatni pedig tilos nagyon.

— Miért van beázva tizedes ur? — kérdezzük az egyesben.

— Megcsnáltattam a komisz nadrágomat...

Ha a nap egy kissé fölűst a gyakorló tért övező ormok fölűtt, vágúgú izadjuk, s ha az északi szél fölűtkbe muzsikál, „vigyázz” állás közbén mintha csak a baka-nótát fújna, ugy érezük:

... .. kúrta a bakanes szára,
Hídeg a szél, fűzik a lábam szárát.*

Futni, sőt feszíteni azonban pompásan lehet ebben az inexpressibelen, már tudniillik annak, kit a termete az ilyen vállalkozásokban nem akadályoz. Mikor először kiváultunk a fötűzárta, a eselések mind kiszaladtak, s a kut körül valóságos forradalmat csináltak.

— Ott jön az én trombitásom!

— Te bolond, hisz az én tensusaram!

Szerencsénkre nem mindenütt ismertek föl bennünket ily pontosan.

Szép idők is voltak azok. Egy tükörarab a régi jó jogász-életből... Kávéházban, sűrűleben mindig a „népfőlkelő-índuló” járta, a „csirák” rokonszenye „népfőlkelő-nyakkendők” viselésében nyilvánult, s „népfőlkelő-bugyellárisokat” árultak, miknek azonban az a rossz tulajdonság volt, hogy igen hamar lelapultak. Csak a feleséges embereket tudtak sajnálni. — Az asszonykák resteltek velők sétálni. Egy komisz bakával... végig a fő utcán, vagy a sétányon...

— De edes Adolf, hova gondol? — hangzik tiltó szava a mindenható — anyósának.

És Adolf elkéseredetten keresi a hozzá illő társaságot...

Reggeli 5 óráig kereste, s másnap az asszonyka már nem irtózott a sctától.

Ezen kísérletek bebizonyították, hogy a lisztes magvak, nevezetesen a buza, rozs, árpa, zab és kukorica legtovább megtartják életképességüket; de ezek közül ismét a zab az, mely szívósságban valamennyit felülmúlja.

Az olajos növények közül a repce és a len csirák magasabb hőfoknál hamarabb elpusztulnak, mint a liszt tartalmú magvak csirái, de mégis sokkal erősebbek, mint a hüvelyesek.

Az itt elmondottakból ismét a következők, hogy mivel a kísérletezéseknél a csirák rendszeresen sokkal nagyobb mértékben lettek kiszáritva, mint ez a természetben, a szántóföldön előfordulhat, — állíthatjuk, hogy a gazdák szárazság alkalmával való aggodalmát, mintha a csirázás ismételt megszakítása a magvak nagy részét életképtelenné tenné, nem bír teljesen a kellő alappal.

Azt azonban eltagadni nem lehet, hogy az ilyen szárazság, különösen ha az a vetések növekedésének első időszakában többször ismétlődik, sok kárt okoz, mert a fejlődést nagy mértékben keselletteti. A kiszáritott mag ugyanis a kiszáradás által teljesen elveszti gyenge gyökérzetét, úgy hogy mikor a mag ismét kedvező körülmények közé jut, kénytelen a gyökérképzést újból kezdeni, ami természetesen tetemes idővesztés.

Ha meggondoljuk, hogy a magvak többszörös csiráztatás és kiszáritás után sem vesztek el életképességüket, — ebből bátran levonhatunk magunknak még egy következtetést.

Tudjuk ugyanis, hogy nem ritkán, épen aratáskor nedves időjárás szokott beállani és hogy a sok esőzes folytán a learatott gabona egy része kiszáradik.

Ezt a gabonát aztán a gazdák nem akarják vetésre használni, mert annak csiraképességében nem bízunk. Már pedig, mint a fentebbiekben látjuk, egész bátran elvethetjük az ilyen magvakat, csak ügyeljünk arra, hogy a magtárban felföldözött mag meg ne dohosodjék; mit ismét az által akadályozhatunk meg leginkább, ha a magvakat nem nagyon magas hőfoknál kiszáritjuk. Y.

Helyi és vidéki hírek.

— **Iapunk t. előfizetőit, kik ez évágygyedben még nem újítottak, — valamint azon tisztelt olvasóinkat, a kik előfizetési díjjal már régóta hátralekban vannak, felkérjük, miszerint újítani — illetve tartozásaikat hozzáknak mielőbb beküldeni sziveskedjenek.**

— **A esontiszt megrendelésének ideje** — elkövetkezve, értesítem mindazokat, kik gazdaságukban esontisztet használnak, akarnak, hogy a gazdasági egyesület minden egyes tagjának szivesen nyújt segítségét a megrendelésnél, és már is intézkedett, hogy azt legjobb minőségben és leggyorsabban szállítsa. Eldígi megállapodás szerint 7 ft 40—50 kr.ért lesz mázsánként bármely megyei vasúttállomáig szállítva. Megrendelés alkalmával minden megrendelt méteráru után 1 ft-ért előleg befizetésű. Az egyesület tagjainak e tekintetben szivesen nyújt segítségét.

Kovács Károly, gazd. főkégyesületi titkár.

— **A muraszombati kisdévodában** a turv. ünnepélyes bejárása folyó hó 1-én egy kis nyilvános vizsgálattal történt meg, a melyen a nagyszámú megjelent szülők előtt a kis apróság részint versesképek elmondása és előkelésével, részint játékaikkal bemutatásával tett tanulságot arról, hogy Kammernayer Irma övönében egy érdekes — szakavatott és hivatalosnak élni tudó tanerőt nyertünk. — Bar a szülők szélesben körben megértenék a kisdévodára célját és rendeltetését, fájdalom azonban legnagyobb részben csak irrealitáknak van annyit eszük, hogy sok helyütt ugyan csak keservesen üszeképporgatott fillereiket nem sajnálják kiadni azért, hogy gyermekük értelmi fejlődését elősegítsék, meg a keresztyén iparosok nagy része s különösen a földműves osztály házból módja volna is benne, saját jól ezélni áldozni. Így azután ne jágassatok mindig azon, hogy a zsidó könnyebben megéll halatknak, magatok vagytok okai, mert nem iparkodtok úgy mint ő, gyermekeiteknek olyan kinevet gyűjteni, melyet a falvakig el nem lopnak és a rozsda meg nem eszik!

— **Szerencse a szerencsétlenségben.** Falkóczeről vesztük a hírt, hogy az ottani tanító Vucsak Sándor — lapunk szorgalmas munkatársa — 6 éves fiaának életét folyó hó 1-én csak a Gondviselés különös kegyelme mentette meg. Az apa ugyanis a Felső-Lendván meggyitott gyümölcsészeti tanfolyamon tavol levén, a kis fia felügyelet nélkül kisebb fiúve társaságában a kertben játszózkodott s e közben — valószínűleg a kut egyik vedrébe lépve — a 10 öl mélységű kut fenekére került. Részint a kisebbik fia lármája, részint a kutbaesett segélykérősi figyelmeztetések az anyát, ki ritka lélekjelenléttel felhasználta a helyzet előnyét, a szolgát a fent levő vederbe állította s míg a szolga lemarult, a kis fia a kutból kiemelkedett, honnan azután a szolgát is felhúzták. — A kis Sándornak még vazezgat fogai az önkénytelen fürdés után, már azon könyörgött, hogy meg ne verjék ám a szokatlan kirándulás miatt. Az íjpedést leszámítva a gyermekek semmi baja nem lett, pár óra múlva már józón falatozott, mint ki azt „gyűcsének megszolgáltá.“ — Ez alkalommal talán nem egészen felesleges figyelmeztetés.

Tüske földhagyó szigorú ember.

— Vi — vigázt! Jobbra — nézt! Marczona tekintetét végig hordozza a soron:

— P... a hasát beljebb, ja ne nézze a földet, — M... ne szegje oldalát a fejét... Két szem különösen mint két szurony mered arra, kinek a vigyáz állás kézzelfoghatólóg terhére esik:

— Meghuzni az inakat, föl a főt!... s magyaráz tovább.

A már fentebb is tisztelt olvasók szél pedig a földhagyó ural tart, nem respektálja a tekintetes urakat: omazis zabonyok sorai közt kegyetlen kíváncsisággal kutak, keresgél egy kis meleg után, s ha rátalál, kikergeti onnét nyomban.

— Csak a Jäger-inget le ne vet-tem volna! sziszeg a fog pár om.

— Vagy csinálnak hát már egy kis futó lépést.

Kivánságunk nemokára teljesül is, de már akkor a nap forróan tűz alá, s szivesebben állanak egy helyben, például valamely lombos fa alatt, őrszám gyanánt.

A szétszórt esztárosok még elég alkalmat is ad a bujkálásra. Csendben lelapul, terden vagy hasmánt haladni tanulnak...

Egy kő gördül alá lábaink alatt a mélybe, egy-egy elfojtott káromkodás, egyéb nesz semmi...

právo, ka vértov sztaranye vu szühoci, kakda bi klicznava veeskratno pretganye szemena eden velki tal za nehasznovno vesnilo, nema po pravici popolnoa fundamenta — Ali tou zato nemre mo tajiti, ka ta szühocsa, gda sze je szemem zse szkliczalo i vopognalo vu tom ginvatom narazsi eski ga veeskrat doszégne, vnoo kvára zrokluje, ar nyegvo rasenyi jako nazaj zadrzava, vooznávlanye preves zasztavlja. Ar to szkliczano szemem po szühoci szvoje ginvato korenyie szploj zglbit, tak ka esi pá povolno vrjemem pride, more znouviecs korenyie püesati i tak zse vnoo ezajta zaman tá zaprávi.

Csi szí zmislnimo, ka szemem po vnoom klicznavi i vöprehszäseney nezgübi szitka moues, — z-toga szí esese i tak lehko edno zniasnost vöpotégemo

Známo tou, ka doszaktarät rávno v-zsvetvo moker ezajt pride i zatoga volo sze to vköpe szkliczno szilje szklicza. Eto szilje pa te vertje nesesejo za szejanye nüezati, ar sze nyemi nevüpaio, ka bi vöpriso. Ali kak vidimo, ezelon batrivno lehko gori poszejamo tákse szemem, szamo natom moremo paziti, ka naj vgnenári naküj zoszipano nezdögne; natom szí pa lehko tak zmoremo, esi szemem dobro vöprehszühimo — ali nej vu prevetlikoj hiezi. Y.

Domácsi i zvünszki glászi.

— **Nasi novin posteni naprejplacsnike, ki szo esese v-eton fertali nej ponouvili, esese one posteno estenyäre, ki szo zse dugo nazaj osztali z-naprejplacsilon, oprozimo, ka bi ponouvili — ali szí dug kak naj pervle notri poszlati dohri bodo.**

— **Esontno melo rendelivanye** ezajt je prisao, gorpozavan sze one, steri pri szvojoj vörszvi esontno melo nüezati esesejo, ka do vörsztra drüsdibe sztráni szakemi kotrigu sze z-dobre voule pri rendeliványi pomoes da, mo zse szo sztopaji djani, ka tiszto kak nabongse mo falejsje sz szprávi. Do ete esasz sztöcesen sztalvejnyi 7 ramski 40—50 kr. de metereczet, steroni stées varn-gyüvi szljemomi zledozelnie szprávlani. Pri rendeliványi od szaksega metereczeta 1 ramski kak kapora notri poszlao more biti. V-ton dugoványi kotrigau z-dobre voule pomoes da

Kovács Károly, vörsztra drüsdibe sztráni titkár.

— **Szobocske máte deez obrambiezi** sze je solsko leto ete meszece prvi den zapelo z-eulim málim exam-otom, doszta sztarisov sze je ta prislo, pred steroni je ta má dezeszta sztála szvoje versuse gor právla, frlice szpejvala i sztem notri kazakanyu szvedobesantno dila od toga, ka szmo v-Kammernayer Irni vüesitelezai elno razumoto, zavesevo k-szvojavni pozvanyi vöglö vüesitelezko zadabüiti. — Bar da bi ti sztarisje vu bole presztratom meszti zapodnadni té obrabieca ezoi i znumotostai, ali zaslotzno je, ka szamo ti zsidovje májo tolko pümbi, ka vees mesztaí z-völikim trüdom szprávlene fillejeje nomüfejje vödvátati za tou, ka szvoje deezé rázum napraj pomorejo, potleg tej ti mestrov véksi tou, naj bole ti polozelizi esz bar bi mondas meli müfijejo na te ezoi áldicáti. Tak ne javesite vszögáda tou, ka zsidov lösej zsidó ol vaze; sztaui szde zroki, ar sza ne popasessite tak kak oni szvojoj deszetit tuksi kinev szprávlani, szteroga tou ne more vkrádnuti i erji pojessiti.

— **Szreeca vneszreeci.** Foukovecz nam glászijo, ka skolaiiki Vu-esak Sándori 6 lejta sztar meloni pojbi zstiek ete meszece 1-ga dáveja je szkerbzostoi ödúseszejny obránilo. Oesa szo pri Garajoy-Lendvái te esasz z-donni bili mo te pojaj zrovni mülsin sze v-ogracseki szplao, med ten je pri sztidenezni v-edno vejdo sztopo mo na 10 klüfter globoki sztidenezni doj prisao. Deezimo lárnio szo mati v-pünet zéli, stero szo oni vesazi esed- nosztijov obránil, lápeza szo vgorajov vejdrov notri v-sztidenezni püsztili mo med ten je lápezo doj prisao, ov pojaj je pa po ten gor prisao, po steron szo lápeza te tüdi gor poigüüli. Miloni Sándori szo esese zobje dergetali po komplandei, mo je mater prosza, ka bi ga nej zbliti. Zevün zoszá-ganyev deteti sze nika nej zgonüiti, za mistervi vör je zse dobro gyó, stero je tüdi zaszlüzo. — Te fari je zautank nej zöbzoston opomniti szoulszko eseszti na tou, ka na solszkon dvonri odprejtoni sztidenezni nej szla biti, zato ka skolaiiki neare zöbzostoi tak szkerbzostoi biti, ka bi deezé zstiek z- gütisvini bíti. Csi je zse Elinga naprávlona, ka sztidenezni na potes narajeni, te sze naj nam okouliki tüdi zagradi, ka deezá ezaj ne prídejo. Miszliti esese-mo, ka toni opomnányi nedé zöbzostonszki glász na püseszejny.

— **Vnasem járávi** naj bole potrbno krogline duktore (körörvos) gor poszlaviti, ar na tou glodunos szo Pollák Pangrazé föbörv ete meszece 4-toga dnéva vküp dái pozvati vsze one veske poglavare, stero zse szliszjo pod szobocsko notarijo. Likí dokonesaványe pa tou bíti, ka zse ödügáda mo sz szakai leiko trastoo, da je gues od vékse placsite ta rávok sze níkai nagezoi eski gí noi bole potrbno. Na prej szo dali kak nam je potrbno krogline duktore (körörvos) gor poszlaviti zato da vezeljom járási szamo dra duktora mamu, körörvosa pa niti ödügáda nei. Oai vesziki poglavárje, steri szo vküp prisli na gyiljösi szí vküp szo tou poredáli, ka nyim nei trübi körörvosa, Zöbzoston je bio poulek toga ezajt trüdi! Nei vesziny szodecz kak právda péla, ka v-zöbzosteskon járási meszto 4 körörvose naj 2 gorpozvati pa nyuva placsá naj nede tak kik ödögáza máo bila 200 trtov, liki na 600 trt zse naj vö póvej, zato da eden doktor, steroga nemreuo ezaj szliszti k-edonumi berosi lápezi, steron 200 trt kabi dáli, zato da tou naj drakszo nasemi szitki, pa zse tüdi sika kak ti to naj bogso placsó nyim dati.

Pedig hát meg van írva:

„Harezi zaj kell a magyarnak,

Hogy vidüljön érezete!”

Abban is részestülök:

— Tamadás a domb mögött rojtözö ellenségre! Györstüz! Feküdj, szuronyt föl! Aztán futó lépésben rohanunk előre:

— Rajta!

Az volt aztán a lelkesülés! sziv, tüdő, haj és egyéb alkalmatlanság, mintha világon sem lett volna. A fegyver mintha megnőtt volna kezünkben, s mi csak folytattas volnánk, vashöl, lábai valamennyien.

A rohamo tömeg esztajaja, döbögása, forró lilhéges, szuronyok villogása, fegyverek dörgése, löpör, füst és füst ellenség! Mindez részestülön hat.

Egy hősnök képzeli magát mindgyökis, s hegyes szuronyát kedveltele döföszi a levegőbe:

— Csak az ellen szive volna!...

Hanem valaki elesett mellettem. Kidölt a sorból.

— Ahán, az élelmező tisztá aspiráns ur. Az bizony jókor elmaradt, le-huzta magát az árokba s ott szinezerizál. (Vége köv.)

tehnük valámire a gondnokságot s együtt az iskolai hatóságot. Az iskola udvarára nyitott kut egyáltalában nem való, mert nem lehet a tanító annyira figyelmes, hogy az iskolás fiúk élete nagyon könnyen vesélyeztetve ne legyen. Ha már elköveztették a hába, hogy a kut keresek mire lón készítve, úgy annak kájája még az iskolások megnyitva előtt táblával láttassék el, hogy a gyermekek hozza ne főrészessék. Hinni akarják, hogy ezen indokolt figyelmeztetésünk nem hangzik el hiában a pusztaban!

— **A járvánokban annyira intányó** körörsvi intézmény rendezése céljából Pollak Pongrácz főszolgabíró augusztus 4-én d. e. 9 órakor Muraszombatban tanácskozni hívta össze a körjegyzőség összes községeit. — A határozat az volt, amit a néptől már előre várni lehetett, midőn arról van szó, hogy — habár a leg-zűkésebb esetre, — anyagilag valamit aldozjon. Előadta, hogy mennyire szükséges a körörsvi intézmény felállításra, mely nagyon esetleges a visszaságot, a mely abból származik, hogy az egész járásban csak két orvos van, s egyfelől egy körörsvi ninesen; a megjelölt községi előjárók azonban egyhangyul megtagadták a felállításhoz hozzájárulást. — Kar az időért! Rendelkezik a törvény, határozottan mondja ki a törvényhatóság, hogy a muraszombati járásban levő jelenlegi négy körből kettő alakítottatik, és a körörsvi díja nem mint eddig 200 forintban, hanem 600 forintban állapítottatik meg; mert az orvos nem keres, sem kocsis, hogy azt évi 200 forinttal díjazzuk, hanem az legdrágább kincsüknek, életüknek öre, illik hogy vele állásához merjen bányuk el.

— **A forrásá** a lefolyt hét első két napján majdnem az elviselhetlenségig fokozódott oly annyira, hogy a hevemre helyünkint egész 32 fokig emelkedett; kedden, szerden egy nagyobb területen kiterjedtnek látzó jöfövény esőt kaptunk, melynek gyakori ismétlődése esetén még remélhető, hogy sarjnak, kapásnövényünk valámire meg öszszeszedhetik magukat. Nálunk a szárazság meg istenes; Veszprémegegyéből, különösen Papáról vesszük a hírt, hogy azon vidéken már két hónap óta egy sepp eső sem volt, óra jársnyi területen a kutak teljesen kiszáradnak, s a nép egész kétségbeeséssel néz az inség elé, a mely ezen rendkívüli időjárás következtében beállni fog.

— **Muraszombat község képviselőtestülete** július 30-án tartott közgyűlésében, többek között elhatározatot, miszerint a község határában levő összes községi kérdésekbe utak szívfáradat befolytessenek, s az ez irányban szabályrendelet elkészítésével az indítványtval Kovács Károlyt és Széll Mihály községbírókat bízza meg. Kimondotta a képviselőtestület, hogy a temető országút felőli részét dró kerítésrel fogja ellátni, s ez irányban intézkedésre a községbírókat felhatalmazta. Ez alkalommal egy régm érzett hiányon iparkodott a képviselőtestület segíteni, midőn elhatározta, hogy a miniszterium előtt a betvársar felállításának engedélyért folyamodni fog, és felkérte Kovács Károly bizottsági tagot Széll Mihály községbíróval, hogy e célból meelőbb egy vásártartási rendezéstal terjeszteszen elő.

— **Vesztett ebek kóborlásairól** értesítenek ismét az ország különböző vidékeiből, s ezen gyakori vestsétség nem ritkán a forró melegséggel kapcsolatos gyakori vizványa vezetődik vissza; — hozzáértő emberek mondják, hogy nagy melegekben gondoskodni kell arról, hogy a kutya napokint 4—5-ször friss hideg vízhez jutasson.

— **A Mura áldozatai.** Kottoriban július 29-án d. u. 3 óra tájban négy ottani fiú fürdött, akik pajkossgióból híromszor átstázták a Marát. Első ízben fűtá-vesszőket kötöttek nyálába s azt usztatták maguk előtt; másodsor ruhájukat vitték keresztül, harmadsor ruhájukat fejükre kötötték és úgy uszták át. A midőn ép a Mura középén voltak, nagy vihar kerekedett és az uszók közül Maltar István 17 éves — egybékét jó uszó — fiú a víz alá merítette. Azt mondják, hogy a szerencsétlenségnek részben a révész is oka, mert nem engedte az uszokat a kompon menni, azt hívéu, hogy az illetők a község fűzősöb lopták a vesszőt.

— **A szomszéd stájerhátról** több nagy szabású betörés híre érkezik, a melyeket kizárólag kóbor ezígyónok követtek el. Vanacsavózó elfogták a esendőrök egy ezígyón asszonyt stájerből ellopott ruhaneműekkel. Doksobin hasonlóan elfogott a községbíró egy Baranyai József nevű ismeretes tolvaj ezígyón, kinek közel 100 ft értékű arany és ezüst pénzt találtak, azonban a ezígyón már az első épen kibontotta kamráját, melybe zárva volt, s onnan a pénzemlék visszahagyásával megszökött.

— **A hamis embert csak előbb utolérlik** mint a sünta kutyát! Egy ilyen volt Zulewsky F. bécsi postászták, aki Bésében 150 ezer forintot loptott el a reabizott postapénztárból és Amerikába akart kiszökni, hogy ott bűnrel szerzett vagyonát elhasználassa; sorsa azonban utolérte, mielőtt a tengeren átjuthatott volna, elfogták és a bécsi törvényszék elé állították.

— **A körörsvidi evangélikus templomépítő bizottság** azon eljárását, hogy harangját egy bécsi ezígyón rendelte meg, holott azokat Szukker János szombathelyi harangöntő és jóhírnévű iparos ugyanolyan minőségben és olcsóbban elkészítette volna. — A legnagyobb megbízóközösséssel említk fel a szombathelyi lapok, és méltán, mert nemcsak akkor illik a magyar ipart és mestereibet megbecsülni, midőn arra reiszorulunk és kérjük tőle valamit, hanem akkor is, ha annak magunk is segítségére lehetünk. — Nem jó hazafi az, aki külföldre horjda pénzt akar, midőn arra szükség ninesen, a midő a vásárolni szándékolk tárgyát itthon is megkaphatja. A közvélemény ezen hangos felhaborodása szolgáljon mitő például mindazoknak, kik hasonló betétegekben egész előszeretettel sanyldónek.

— **A nemsvédi munkálatnál** a napokban két ember lőn a gondatlan fürdés áldozata. Fehér Gyula nagy-kunizsi születésű szabolgényi daczára annak, hogy nem tudott uszni, mégis a mély vízbe ment, a hol esakának feloldokni kezdett. Segélykérőitálai véletlenül meghaltotta egy Kropacsék József nevű eszországi születésű asztalos, ki szerencsétlenségére erősen be volt esipve. Embertársának veszedelme annyira meghatotta, hogy — bár ő sem tudott uszni — ruháitól a vízbe ugrott s még előbb fult be, mint a szabó, a kin segíteni akart.

— **A lefolyt hétről** a miniszteriumhoz küldött gazdasági tudósítás szerint a hét elején nyert esősés a kukoricea termés nagyban elősegítette, úgy a szántás lehetővé tette. A tarlok újra zöldellének, s az új vetések szépen kelnek. — A eszleés előre haladt, azonban a piaczon eddig nem látott esekély árral találkozik a gazda ember, mely árák úgy látszik a közeli napokban még árral fognak szálalni. Szőlők és gyümölcsök gazdag termést mutatnak, sarju termést nem a legjobbat remélheli. A marhák egészségi állapota jó.

— **Az egyes greplők használatát** egy ízben már elég helyesen a szolgabíroság betiltotta, az alispán hivatal azonban azt mondá, hogy ehhez a szolgabíroságnak nines joga; (?) azóta uton utfélen hangzik ismét a „díp díp” az utazó közönség veszedelmére. Legutóbb Takács István és Kondor Ferenc tanítókon bizonyodott be az egyszerű greplők használatának oktatásnaga. Felső-Lendvára mentek a gyümölcszevél tautalyaúra s a rádezi partokon nem tudván a kocsis gyarló szerszámával eléggé kormányozni, a kocsit feldőlt és a kerekék Kondor Ferenc mindkét lábán — bokán felül keresztül mentek, ki azóta agyban fekvő beteg. Ötájtkét a derek tanító meelőbb felülésdés, emellett azonban azt is, hogy a vasmezei alispán ur ha nem tartja jogosítottnak a szolgabíróat arra, miszerint az egyszerű gy-plők

— **Tákása velika vreesina** je bila preminouesega tyedna teva 2 prvina dnéva, ka je eslovik komaj prisztao, na meszta je zse do 32 gradusa szegulova. V-tork i v-szrejló je vesnéstáj dzeszdus son, steri je jáko zelen, telikáje dobroitrovi bio, i esi de veskrát son, lohko homo zse vúpali, ka zse outava i szprotlesnyje szajnyéje esese vkúp pobéré. Primáz je ta száhucsca esese hozászuka, nego z-Veszprém vármegyővára, nájbulo z-Pápa eszjé bilon, na edno vőro dalecs sz szűtlenéje szpoj szűhi, i lűdsztvo z-dvojnosztjov glóda prouti neovuli, stera vu edaksem ezajti naprejsztoupi.

— **Szoboc illi** veski tanácsnézke preminouesem mejszece 30-ga dnéva szo gyűléje dzsali, na steron zse vesfélde dogová vődokonesali; nei opertem szo vő d'konesali ka na szobocsom határi szaksa eszta mo na dva kraja szlivnovoj szadogvgam posajona biti, ár na ton sztran szpeldánye glodes veski tanácsnézke szo na Kovács Károlyi i na Széll Mihályi zse vúpali. Na dale glodes vőpovedo veski tanács, ka pri stárom ezintori kre vármegyszózke eszest sztran ezintor nat zdronod bode notri zagrajani. V-tom gyűléje szo zse veski tanácsnézke vődokucsali polek edna velke trboniesine kakti za kédnovsztvo szenyu, naj bi zse edna pro-snya gordali kmi-niszterium, na ton szo zavúpáni i gor oproseni Kovács Károly i Széll Mihály.

— **Zevese meszt nam gštávjó**, ka vu országj vees mesztáj pouleg velke vreesine pszi szobozavanyo, natime záto, ka do vőde nemorej; k-tomi razmivi lűdjé prvájó, ka vu velkio vreesini more szkrblivi biti edn veszaki, ka psz naj vszaki dőri 4—5 fárti do urzie vőde naj szégnotti more.

— **Müre áldóvi v-Kottorbi.** Jakopeseka 29. dnéva popoldné 3 vőri szo zse stíre mladénczi kóupli, ki szo zmere trikárí prek pravali Múre. Ob prvim szo verbove vejke dali pred szobom plavati, odbrügim szo grant szvoj prek szprávlí, ob trétým szo szí grant na glavo zreáli i tak szo plavali prek. Gđa szo rávno na szredi v-Múri bíli, prisao je eden velki viher i z-tí plavajouesi Maltar Stevan 17 lejt sztar, ki je dobro znao plavati zse je je volodou pagronzo. Tak pravio, ka je té neszreaca sztála brodar tídi zrok, ár je nej dopisató, ka bi ti plavajouesi na kumpo gor sztopliri, ár je ton verovo, ka szo oni to verbove veje z-vesesine kradnoli.

— **Blizányen stájerzskon határi** vees ino od velki krádnévyonyu odlo gšasi, stere ezigánye delajo. Vanacsavózó szo zsandare edno zsepszko (ezigánye) zgrabili, stera je na stájeri pokrádného blágo priszej meja. — D'klezovji pa rifár tídi ednogo ezigányi zgrabó po iményi Baranyai József, pri steron je blízki 100 ramski zlatni ino szrebrani penez bilon, liki te ezigányi j zse to pervo nunes kámo, gde je zaprejtí bíto — pokdopo ino od tisatez odszkoos.

— **Hamis-noga c'loveka** prvle-szedka zgrabíjo ka plantovoga pszai Tákasa példa je bio Zulewsky F. v-Bécsi postászták eszestuk, ki je v-Bécsi 150 ezer forintot vkradno z-oni penez, steri szo v-postászták kasszi na nyega bíli zavúpáni, i z-onimi je v-Ameriki szte oditi, ka tam z-grhom szprávléno naj more pouliczati, — ali sors-g je zgrabó prvle líki bi prek muroj mogjo priti, szo ga zgrabili i v-Bécs pred törvényszék postavali.

— **V-Kérmédijni** láthersanzke ezérkvi gorposztáványu drústavo on ravnyaga, ka szvoje zvoné v-Bécsi dá rdíti, geto one Szukker János szombathelyszki zvoné z'veacsé prilesen i híresna miszter rávno tákso esese falez napravo, z-najvőksov szkrblivostjov szo szpomunjo od toga te szombathelyszke novine, i vreedjo, ár zse ne sika toga vögzszkoga mestra szamo da postívati, gda nyega potrebjóméno, gda od nyega jak proszimo, nego teda tídi, gda nyemi na pomones moreno biti. Nej je dober domovinar, ki v-drúgi ország noszi penezé teda, gda nej terjeb, teda gda ono blágo, stero líkíti esés, domá tídi nájde. — Ton delo naj onim szlízsi na szpoménka példo, ki rávno v-táksém betegí trpjo.

— **Pri mlinszkoj gáti** vu Neues-Víd té preminouesi dnéri szta zse dvá pri kopányi zalezajo, Fehér Gyula v-Velkoi-Kunizsi rodjeni szabolgényi legény ki je nej znao plavati pa je dnók vu to najvőkso globeosino son, tam zse veszati daviti zacuo. Pomones je z'vao, ono j eszó Kropacsék József z-Csaszokoga országá tsilar, ki je na neszreaco dobro píjan bio i dnók je onomi, ki je vu neszreaci zse bio, na pomones bíti eszó, esi bár je on tídi nej znao plavati, z-grvantom vrét je vu voudo szkoos i prvle szo je zalezajo kak bi ovomi mogjo pomesti.

— **Od preminouesega tyédna** pred miniszterium gor pozlani vértuszkó-názvesesáványe veli, ka na zacsétki ovoga tyédna doblen desds je kukoricea pouvanye z-velkí títom naprej pomogáo, taka orádey je tídi mogosa vesino. Prelogorje zse z'novu zelenio, i ka novu szejádej ton lepuu zedó. Mladívey je naprej zisla, medtem toga dozejaga ma nej videjonecs ezéje nájde na pícezi vert (polodálszki) eslovik, stera ezéjta, tak zse víditi dá, vpravesztu dnúvái esese nisse spjldae, — goricea i szad obúlen pov kázejo, ártáste ponu toga nájboussaga nemre vúpati. Zsivine zd'vájvi sztális je dober.

— **Ednoga ezúga nűzanye** szo zse ednok okroglin szlűsbéni szodez (jírasi szolgabíró) zadoszta dobro prepovedáli, ali pa vicszpán szo ton pravili, ka ktomi szlűsbéni szodez nemjio jusa; (?) potoztoga po pouti, po vűhezi zse pílg dá gšiceti „díp díp” i pogibolozott poutnikor. Nj szledí szo zse na orszakszi skolinák Takács Istváni i Kondor Ferenczi poszvedesile nutri edne miske ezúga nűzanye szponuzstaziti. Na goronyo Lendvao na vesenyé szidovozostí szo sli, i na Rűbzski presisi, nezajoucs dobro ravnati kola szti pomuzi proutsztáni ezúgi, szo zse kola gor obrnola, ino szo potacske prejok Kondor Ferencz skolinaka móg (obz gšenyi) sli, i skolinuk szo zdaj vőpsztali lesziesi b'ezsuk. Szlűsbán, naj te vrli skolinuk z'kem prvle odztrvíjo, ali pri tom esese ton tíli, ka esi vármegyszózki goszpon alispán ton miszljó, ka szlűsbéni szodez (szolgabíró) nemjio jusa najure oblazti na ton, kabi ednoga ezúgi nűzanye mogji prepovedáli, naj teda oni nájdejo pravdeno prilko na ton sztran, kabi zse toga ednoga ezúga nűzanye prepovedalo, ár vnasem krajini najszamo vosnye gšivánóe, nego esese pogibolozost primész na poutniku, a vácseca.

— **Zsilavez József** Zsilinga (stájer) kolárszki detics zse je julius meszeza 28-toga dnéva pri Rűdgoszkoj spítáli na gláví doblenon raunov gšezio je je tou dao naprej, ka ga julius 24-ga dnéva v-Petroucs Szbíl Miklousov lápez z-ednin prekolouo veszesno po glvli. B'ezsukta szo gorzéli az je 24 vör je zse mrou, — gor szo ga rezali, gde zse vűszkázalo, ka je szmert zaistzino od toga vádacea prisla. Prouti lápezí je dugoványe naprej zéto.

— **Edna prouti gyáji törvényi** lagoja saga jeszte pri nasem lűdszvi, ka te vört ali derasine gda na poule ide, psza szobom péla. V-tom dugoványi je miniszterium z-nouices edno prepovedno rendelványe vő dao; koga zsandár, ali finázse, ali logár zgrabí, on nej szamo ka psza z'gúbi, nego de esese pouleg jargruszke právde kastigáni tídi.

— **Ogyen.** Juliusa 27. dnéva v-voeci 11 vőri je bokrácskoga Vukan Ferencz híza, pohistvo, zeléna krma zgoréja, — kak je ogyen vő prisao, nisse nevej; ezéjoga kvára je 2685 ft. Assekuralívano je níkej nej bilon, eslovik ali márlje je nej zgorélo.

— **Touvarjia.** V-Zsanaví Dervarics Ferencza kiejtí szo nezánai júliusa 28. prouti zorjam z-naperési gorodprí i odnut szo 10 ft vredno poudrígí akou vna vkradnoli. Zsandarejto szo taki zacsnoli iszkati, ali do szaga maó zse esese nej mogli vőzgrútatati.

